

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/224/2022
Identifikačné číslo spisu:	2122201943
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2122201943.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C. H., bývajúcej v G. XXX, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK PRINC & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Trnave, Štefánikova 23, IČO: 47 237 554, proti žalovaným 1/ C. V., 2/ Q. V., obom bývajúcim v G. XXX, zastúpeným JUDr. Danielom Pavelkom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Pribinova 46, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16C/32/2022, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2022 sp. zn. 11Co/47/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 13. apríla 2022 č. k. 16C/32/2022-72 zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia žalovaným 1/, 2/ ako vlastníkom parcely č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie 291 m², parcely č. XXX/X záhrada o výmere 73 m², zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie G.Y., povinnosti zdržať sa výkonu práva v zmysle rozhodnutia Stavebného úradu Malženice zo dňa 15.8.2019, č. MAL 682/2019-1 vybudovať oplatenie na pozemkoch č. XXX/X, XXX/X, uloženia povinnosti strpieť prechod a prejazd cez pozemok parcelu č. XXX/X, XXX/X v prospech každodenného vlastníka rodinného domu číslo súpisné XXX, postaveného na pozemku parc. č. XXX/X, katastrálne územie G., zapísaného na LV č. XXX a povinnosti zdržať sa konania a zásahov do pokojného stavu užívania nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne a ostatných vlastníkov nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie G. a nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie G., ako aj rodinných príslušníkov. Zároveň žalovaným 1/ a 2/ nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie mal za to, že návrh žalobkyne nie je dôvodný, keď žalobkyňa v návrhu neuviedla také skutočnosti, ktoré by osvedčovali naliehavosť, primeranosť a nevyhnutnosť uloženia žalovaným navrhovaných povinností. Vo vzťahu k uloženiu povinnosti zdržať sa výkonu práva z rozhodnutia stavebného úradu súd uviedol, že nemal osvedčenú potrebu bezodkladne upraviť pomery. Z tvrdení žalobkyne vyplývalo, že už v roku 2007-2008 pri rekonštrukcii domu č. XXX zistila, že časť z neho

stojí na parcele č. XXX/X vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/. Od uvedeného momentu muselo byť žalobkyni zrejme, že je daná potreba usporiadať vzťahy a teda vlastníctvo pozemkov. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poznamenal, že žalobkyňa ani po uvedených zisteniach a ani na výzvu pani Zacharovej neupravila uvedené vzťahy, ale vzniknutú situáciu začala riešiť po tom, čo pozemky nadobudli žalovaní a mali záujem ich oplotiť. Súd prvej inštancie mal za to, že nie je splnená ani jedna z podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, a to bezodkladnosť a naliehavosť potreby úpravy pomerov. Súčasne nebola splnená ani podmienka proporcionality, keď v uvedenom rozsahu by nariadenie neodkladného opatrenia obmedzilo povinné osoby žalovaných 1/ a 2/ neprimeraným spôsobom, keď by zasiahlo do ich vlastníckeho práva nad nevyhnutný rozsah. Takisto aj uloženie povinnosti žalovaným, aby strpeli právo cesty spočívajúce v prechode a prejazde cez pozemok parc. č. XXX/X a XXX/X by bolo v rozpore so zásadou primeranosti neodkladného opatrenia, znamenalo by nedôvodné a neprimerané obmedzenie vlastníckeho práva žalovaných. Súd prvej inštancie vzhľadom zároveň nevykonateľnosť žiadaného neodkladného opatrenia pri povinnosti strpieť právo cesty, keďže žalobkyňa rozsah tejto povinnosti nijakým spôsobom nevymedzila. Pokiaľ išlo o povinnosť určenú žalovaným zdržať sa konania zásahom do pokojného stavu užívania nehnuteľnosti, tak súd takisto konštatoval jeho nevykonateľnosť, nakoľko nebolo zrejme povinnosti zdržať sa akého konkrétneho konania a akých konkrétnych zásahov do pokojného užívania má byť žalovaným uložená. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že ďalším dôvodom na zamietnutie bolo nesplnenie podmienky podľa § 78 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), resp. neúčast' všetkých subjektov právneho vzťahu na strane žalobcu. V danom prípade sa žalobkyňa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá bola v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, jej bývalého manžela vo veľkosti podielov 1. Uloženia povinnosti voči žalovaným 1/ a 2/ sa tak domáhala titulom existencie svojho vlastníckeho práva len 1 z podielových spoluvlastníkov, z ktorého dôvodu by tak vydané rozhodnutie v prospech žalobkyne nebolo účinné pre tých, ktorí neboli účastníkmi konania. Súd prvej inštancie uzavrel, že nemal preukázané skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by žalobkyňa utrpela, prípadne by jej hrozila nejaká škoda alebo ujma v prípade, ak neodkladné opatrenie nebude nariadené a súčasne sa neosvedčila potreba okamžitého riešenia situácie a tiež, ak by súd žalovaným uložil povinnosť v rozsahu navrhovanom žalobkyňou, išlo by o neprimeraný spôsob zásahu do právnych vzťahov medzi stranami sporu. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 30. júna 2022 sp. zn. 11Co/47/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ohľadom rozhodujúcich skutočností dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, keď aplikoval správne právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou aj správne vyložil. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v danej veci a zhodne s týmto považoval návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodný. Poukázal na to, že žalovaní 1/, 2/ sú vlastníckymi nehnuteľnosťami č. XXX/X, XXX/X, ktoré si chcú oplotiť na základe povolenia stavebného úradu a k realizácii tohto oplotenia podnikli všetky zákonom vyžadované kroky. O vykonaní oplotenia oboznámili ešte v roku 2019 aj žalobkyňu, pričom sama žalobkyňa má vedomosť o tom, že časť jej rodinného domu stojí na parcele, ktorá jej vlastnícky nepatrí, už od roku 2007. Odvolací súd konštatoval, že od tohto dátumu žalobkyňa nepreukázala, že by urobila nejaký zásadný právny krok k vysporiadaniu predmetných nehnuteľností. Vzhľadom na to zakázať žalovaným 1/, 2/ oplotiť si pozemky a prikázať im povinnosť strpieť prechod a prejazd cez ich pozemok tak, ako to navrhovala žalobkyňa, teda cez celý pozemok a tiež uložiť im povinnosť zdržať sa konania zásahov do pokojného stavu užívania nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne, považoval odvolací súd za neprimerané a v rozpore s princípom proporcionality. Odvolací súd rovnako žalobkyni vytkol, že nevymedzila presne rozsah, v akom majú byť žalovaní povinní dočasne strpieť jej prechod cez ich pozemok a akých zásahov do pokojného užívania jej nehnuteľností sa majú zdržať. S poukazom na skutočnosť, že tento stav (časť rodinného domu postavená na cudzom pozemku) trvá niekoľko rokov a žalobkyňa má o ňom vedomosť minimálne od roku 2007, odvolací súd nevidel dôvod na okamžitý zásah, resp. na okamžitú úpravu pomerov medzi

stranami sporu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že sa nestotožňuje s právnym posúdením veci a aplikáciou inštitútu neodkladného opatrenia na jej situáciu súdmi nižších inštancií. Uviedla, že súdy nesprávne posúdili stav a tiež naliehavosť právneho záujmu žalobkyne, potrebu ochrany jej práv a právom chránených záujmov, užívacích a vlastníckych práv v súvislosti s ňou opísaným a predloženým skutkovým stavom. Podľa jej názoru sa súdy nedostatočne vysporiadali nielen s právnou otázkou dôvodného a prípustného obmedzenia užívacích a vlastníckych práv žalobkyne, ale aj nesprávne právne posúdili jej právo ako nesporného užívateľa a spoluvlastníka spornej nehnuteľnosti na právnú ochranu pred neprimeraným zásahom zo strany žalovaných 1/ a 2/. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že napadnuté rozhodnutia považujú za vecne správne. Mali za to, že súdy správne posúdili celú vec a vo veci rozhodli v súlade so zákonom. Navrhli preto podané dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V prejednávanej veci žalobkyňa nešpecifikovala, z čoho vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania - t. j. či z dôvodu uvedeného v ustanovení § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

12. Pokiaľ sa žalobkyňa v dovolaní nestotožňovala s právnym posúdením veci a aplikáciou inštitútu neodkladného opatrenia na jej skutkovú situáciu, z obsahu jej podania (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP) možno uzavrieť, že namieta nesprávne právne posúdenie veci, a teda ak súdy jej návrhu nevyhoveli, došlo z ich strany k omylu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom len, ak sa týka takej právnej (a nie skutkovej) otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), pričom dovolateľ je povinný tento dovolací dôvod vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva táto nesprávnosť (§ 432 ods. 2 CSP).

12.1. V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila tento dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP, nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ani neoznačila rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne, ale iba vo všeobecnosti vytýkala súdom závery, o ktoré opreli svoje rozhodnutie o nesplnení podmienok pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Zákonem predpokladané vymedzenie konkrétneho dovolacieho dôvodu nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. Absenciu takej náležitosti dovolania - ako už bolo dovolacím súdom uvedené - považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

12.2. Dovolací súd len naostatok uvádza, že pokiaľ by aj dovolateľka v danom prípade riadne vymedzila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, prípustnosť jej dovolania by bola vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP, keďže dovolaním napadnutým uznesením odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 357 písm. d/ CSP).

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.